

at gøre selve Udregningen, saadan som det er Tilfældet i Berlin, tilgængelig for Interessenternes korrigerende Indgriben. Endelig maa man spørge, om den variable Kurs ikke falder bedre sammen med de subjektive Prisdannelsesmotiver end Enhedskursen, der som Kollektivpris er udfundet af mange individuelle Vurderinger.

Lando.

GUNNAR JAHN: *Statistikkens Teknikk og Metode*. 2. Oplag. Oslo 1930 (275 S.).

Efter at første Udgave (fra 1920) i nogle Aar har været udsolgt, foreligger nu anden Udgave. Denne i flere Henseender udmærkede og nyttige Bog har efterhaanden ogsaa her i Landet fundet et Marked. Da Bogen som den nu foreligger i alt væsentligt følger samme Plan som første Udgave og trods Forandringerne navnlig i sidste Kapitel ikke i Anlæg og Karakter adskiller sig fra sin Forgænger, kan vi her indskrænke os til nogle faa Bemærkninger om den.

Ændringerne bestaar væsentligst deri, at Afsnittet om Indekstallet er skrevet om, at Afsnittene om repræsentative og lign. Undersøgellesmaader (i omtrent uforandret Form) og om „Tidsrækker“ (i betydelig ændret Form) er flyttet henholdsvis fra Kap. II (lagttagelsen) og fra Kap. IV (Hjælpe midler under Fremstillingen og Analysen) til Bogens sidste Kapitel V (Analysen), samt endelig i at dette sidste Kapitel iøvrigt er skrevet helt om, idet enkelte Dele er forkortede, andre føjet til.

Indekstallene er behandlet en Del udførligere end før, og en a-jour-Føring er naturlig, da de forløbne Aar jo har frembragt en betydelig Litteratur paa dette Omraade. Hensynet til denne indskrænker sig dog i det væsentligste til Omtalen af Irving Fisher's saakaldte ideale Prisindekstall, medens andre nyere Bidrag som Bortkiewicz's, Haberler's m. fl. desværre ikke har afsat sig kendelige Spor. Bortset herfra kan Afsnittet maaske næppe forbedres synderlig, naar den allerede ved min Anmeldelse af 1. Udgave efterlyste Betragtning af Indekstallene ud fra det metodisk set mere almindelige Synspunkt, Læren om Standardberegninger giver, ikke anlægges. Afsnittet er dog stadig særdeles instruktivt.

Det er i Kap. V, at de væsentligste Ændringer er sket, og dette Kapitel hævder sig adskilligt bedre end i første Udgave over for Bogens øvrige, men har jo ogsaa som nævnt faaet Blodtilførsel fra disse ved Overflytningen af Afsnittene „Tids-

at gøre selve Udregningen, saadan som det er Tilfældet i Berlin, tilgængelig for Interessenternes korrigerende Indgriben. Endelig maa man spørge, om den variable Kurs ikke falder bedre sammen med de subjektive Prisdannelsesmotiver end Enhedskursen, der som Kollektivpris er udfundet af mange individuelle Vurderinger.

Lando.

GUNNAR JAHN: *Statistikkens Teknikk og Metode*. 2. Oplag. Oslo 1930 (275 S.).

Efter at første Udgave (fra 1920) i nogle Aar har været udsolgt, foreligger nu anden Udgave. Denne i flere Henseender udmærkede og nyttige Bog har efterhaanden ogsaa her i Landet fundet et Marked. Da Bogen som den nu foreligger i alt væsentligt følger samme Plan som første Udgave og trods Forandringerne navnlig i sidste Kapitel ikke i Anlæg og Karakter adskiller sig fra sin Forgænger, kan vi her indskrænke os til nogle faa Bemærkninger om den.

Ændringerne bestaar væsentligst deri, at Afsnittet om Indekstallet er skrevet om, at Afsnittene om repræsentative og lign. Undersøgellesmaader (i omtrent uforandret Form) og om „Tidsrækker“ (i betydelig ændret Form) er flyttet henholdsvis fra Kap. II (lagttagelsen) og fra Kap. IV (Hjælpe midler under Fremstillingen og Analysen) til Bogens sidste Kapitel V (Analysen), samt endelig i at dette sidste Kapitel iøvrigt er skrevet helt om, idet enkelte Dele er forkortede, andre føjet til.

Indekstallene er behandlet en Del udførligere end før, og en a-jour-Føring er naturlig, da de forløbne Aar jo har frembragt en betydelig Litteratur paa dette Omraade. Hensynet til denne indskrænker sig dog i det væsentligste til Omtalen af Irving Fisher's saakaldte ideale Prisindekstall, medens andre nyere Bidrag som Bortkiewicz's, Haberler's m. fl. desværre ikke har afsat sig kendelige Spor. Bortset herfra kan Afsnittet maaske næppe forbedres synderlig, naar den allerede ved min Anmeldelse af 1. Udgave efterlyste Betragtning af Indekstallene ud fra det metodisk set mere almindelige Synspunkt, Læren om Standardberegninger giver, ikke anlægges. Afsnittet er dog stadig særdeles instruktivt.

Det er i Kap. V, at de væsentligste Ændringer er sket, og dette Kapitel hævder sig adskilligt bedre end i første Udgave over for Bogens øvrige, men har jo ogsaa som nævnt faaet Blodtilførsel fra disse ved Overflytningen af Afsnittene „Tids-

rækker" og „repræsentative Undersøgelsesmetoder“; det er ganske tydeligt, at en smukkere Afrunding af Bogen derved er opnaaet.

Omend dette, i Sammenligning med Omtalen af første Udgaves Kap. V (nærv. Tidsskr., Aarg. 1920, S. 403), noget ændrede Syn ogsaa kan bero paa, at de Synspunkter, der laa til Grund for nævnte Omtale, ikke har holdt sig helt uforandrede i de foreløbne Aar, medfører den Afgrænsning, Forf. nu som før har givet sin Opgave, stadigt, at Statistikens inderste Væsen trods Forbedringerne ikke ret udfolder sig i dette Kapitel, hvor man ellers vilde vente det. For mange Sider er nu ogsaa anvendt paa Omtalen af Sammenligning af Rækker ved Hjælp af saadanne „mekaniske“ Midler, som grunder sig paa sammenhørende Leds Differensfortegn eller af Nummerering af Leddene o. s. v., hvad der ikke bidrager til at fremhæve de karakteristiske Linier i Statistikens Træk. Hverken dette eller den lidt mangelfulde Korrekturlæsning hindrer dog, at Bogens Nytte er utvivlsom; den kan anbefales de mange, i hvis Lod det falder at beskæftige sig med statistiske Arbejder, og som hverken har Tid eller Lejlighed til at indlade sig paa et større Studium af Statistikens teoretiske Problemer.

H. Cl. Nybølle.

JOHS. REUMERT: Den handelsgeografiske Betydning af Københavns Beliggenhed. Tillægshæfte til „Geografisk Tidsskrift“ 1929, 127 Sider.

Ovennævnte Afhandling er en prisbelønnet Besvarelse af den af det Kgl. Danske Geografiske Selskab i 1926 udsatte Prisopgave.

Skriftets første Afsnit stiller ret store Krav til Læseren med Hensyn til rent historiske Kundskaber; man maa her tro den svært belæste Forfatter paa hans Ord og lade sig belære af den korte, klare Fremstilling af „Østersølandenes Handel gennem Tiderne“, „De danske Farvande og Kyster og deres Besejling gennem Tiderne“ og „Øresundsomraadets Anthropogeografi“.

Med en næsten helbefaren Mands Ord skildrer Reumert de danske Farvandes og Kysters Besejlingsforhold; og Skildringen af Indsejlingen til København ved Nattetid kunde en Sømand og Lyriker i een Person næppe have givet bedre.

I „Øresundsomraadets Anthropogeografi“ beskrives Bundrelieffet i Øresund, Kystlinien, Strømmens Betydning og den handelsgeografiske Betydning. I ganske korte Træk behandles Østkystbyernes Historie: Helsingborg, Helsingør, Landskrona,